

ΣΤΙΣ ΧΤΥΠΗΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ
ΠΕΦΤΕΙ ΜΙΑ ΚΙΤΡΙΝΗ ΒΡΟΧΗ

Μαγειρείο 1

Η φούξια είναι καλλωπιστικό φυτό, ιθαγενές της Αμερικής, με ζωηρόχρωμα, συνήθως ροζ μωβ, άνθη που κρέμονται από μακρύ μίσχο. Το χρώμα της φούξιας είχε ο μεγάλος θόλος που ήταν κρεμασμένος από το μίσχο ενός άλλου, ψηλότερου ουράνιου στερεώματος.

— Κρεμάτε τους ανθρώπους στα δέντρα όταν πεθαίνουν; Αυτός που ρωτούσε είχε το κεφάλι ξυρισμένο και το πρόσωπό του ήταν σκληρό με γωνίες.

— Όχι στα δέντρα. Δένουμε τα πτώματα ψηλά στους βράχους για να τα φάνε τα άγρια πουλιά.

— Έτσι επιστρέφουν στη φύση που τους γέννησε! Κάγχασε ο άντρας με το σκληρό πρόσωπο.

Έκανε κρύο. Όχι πολύ. Γύρω στους δώδεκα βαθμούς Κελσίου. Κρύο ξηρό, χωρίς υγρασία. Έξω απ' το θόλο το κλίμα ήταν ηπειρωτικό. Όσοι έρχονταν μέσα κουβαλώντας πράγματα ήταν ταλαιπωρημένοι και τα ρούχα τους κολλούσαν απ' τον ιδρώτα.

Εκατό με εκατόν πενήντα άντρες, ντυμένοι με φαρδιές, ρόμπες, ήταν μαζεμένοι πάνω από μεγάλα καζάνια και τα ανακατεύανε.

– Έχουν τα ποντίκια ψυχή; ρώτησε ένας απ' αυτούς το διπλανό του.

Ο άλλος, ένας μελαμψός με στολή Αιγύπτιου ιερογραμματέα, τινάχτηκε και βιάστηκε να απαντήσει σαν να ήταν θυμωμένος:

– Αν είχαμε ποντίκια θα έβλεπες την αντανάκλασή τους στον ουράνιο θόλο. Αυτό για μάς ισοδυναμεί με την ψυχή. Αλλά δεν έχουμε ποντίκια εδώ. Ούτε γάτες, ούτε σκυλιά, ούτε αγελάδες. Κι αφού δεν υπάρχουν όλα αυτά, δεν υπάρχουν και οι ψυχές τους. Εδώ, γη και ουρανός είναι καθαρά.

Αυτός που ρώτησε έστρεψε το βλέμμα του ψηλά. Του φάνηκε ότι δίπλα στο θαμπό ήλιο είδε μια μικρή σκιά. Μπορεί να ήταν η ψυχή του.

*Νάες, άναες**

Έτσι είναι ο θάνατος;

Πουλιά χωρίς φτερά χτυπούσαν τα τζάμια με μανία. Σκυλιά που γάβγιζαν χωρίς ήχο γρατζουνούσαν με τα νύχια τους τα σεντόνια... Στριφογύριζε στο κρεβάτι του τρομαγμένος. Πού φωλιάζουν αυτά τα ζώα που δεν κάθονται να τα ταΐσεις; Ή να φύγουν ή να φανερωθούν κανονικά!

Πέθανε ή είχε τρελαθεί; Έπρεπε κάτι να κάνει. Να κουνηθεί. Να φύγει από κει. Αλλά πού να πάει; Αυτό ήταν το δωμάτιό του. Μια ναυτία που δεν έλεγε να ξεσπάσει σε εμετό.

* «Καράβια που δεν είναι καράβια», Αισχύλου, *Πέρσες*.

Κατρακύλησε στο πάτωμα κι ακουμπώντας τα χέρια του στον τοίχο σηκώθηκε αργά. Το μπάνιο ήταν δίπλα και είχε φως. Έσπρωξε την πόρτα, αλλά πριν προλάβει να μπει τινάχτηκε προς τα πίσω με φρίκη. Ποιος ήταν αυτός που έσταζε ολόκληρος από ιδρώτα και τον κοίταζε απελπισμένος μέσα απ' τον καθρέφτη;

Έσκυψε το κεφάλι για να μη βλέπει και προσπάθησε να καταβρέξει το πρόσωπό του. Τίποτα. Βρύσες βουλωμένες. Νερό που δεν ξεχύνεται... Άδειασε τελείως από δυνάμεις. Ρουφούσε το φόβο από παντού, σαν να του έκαναν ενέσεις με δηλητήριο σ' όλο του το κορμί.

Μπουσούλησε πίσω στο δωμάτιο και κουλουριάστηκε στο κρεβάτι. Είχε ανάγκη από μια μικρή ανακωχή. Ός το πρωί. Οι μέρες του δεν ήταν εύκολες, αλλά πάντως ήταν καλύτερες από τις νύχτες. Τυλίχτηκε με τα ιδρωμένα σκεπάσματα κι έκλεισε τα μάτια.

Μαγειρείο 2

Το χρώμα του ουρανού άλλαξε. Ένας μονότονος ήχος ακουγόταν, σαν από ένα γιγάντιο αυλό να έβγαινε η ίδια νότα χωρίς διακοπή. Μόνο κάποιοι υπόκωφοι γδούποι και αραιά ουρλιαχτά διέκοπταν κάθε τόσο την ακουστική μονοτονία. Μια ομάδα από γυναικείες φιγούρες, τυλιγμένες με ροζ χιτώνες και καλύπτρες, κυνηγούσε η μία την άλλη με μακριά ραβδιά. Δεν ήταν παιχνίδι, ή πάντως ό,τι κι αν ήταν δεν ήταν ανώδυνο. Κάθε τόσο ρίχνανε μία απ' αυτές κάτω και τη χτυπούσαν με δύναμη.

Οι άνθρωποι που ήταν απασχολημένοι στα καζάνια άρχισαν να μετακινούνται παραδίπλα, όπου μακριές σειρές από ξύλινα τραπέζια απλωνόταν στο χώρο σαν μεγάλα φίδια. Καλάθια με καφετιά φύλλα, κανάτες με υγρά,

βάξα με λουλούδια και δίσκοι γεμάτοι με σκόνη ήταν ακουμπισμένοι εκεί. Οι πιο πολλοί από τους άντρες έσκυβαν και μύριζαν την άσπρη σκόνη. Κάποιοι μασούσαν τα φύλλα κι έπιναν ένα σκουρόχρωμο υγρό. Η ένταση έπεφτε. Οι συζητήσεις λιγότευαν. Μόνο ένας απ' αυτούς έχασε ξαφνικά τη μακαριότητά του όταν πετάχτηκε μπροστά του μια αναμαλλιασμένη γυναίκα με τα μάτια γουρλωμένα από τον τρόμο.

– Πουλιά χωρίς φτερά χυμάνε με τα ράμφη τους στον ουράνιο θόλο για να τον σπάσουν! παραμιλούσε κλαίγοντας με αναφιλητά. Φοβάμαι αυτό που θα τρυπώσει μέσα όταν η κρούστα κομματιαστεί!

– Πώς γίνεται να έχεις ύπνο με όνειρα; αντιγύρισε ο άλλος βαριεστημένα και ασυναίσθητα κοίταξε προς το μέρος των γυναικών που τώρα είχαν παρατήσει τα ραβδιά τους και πάλευαν σώμα με σώμα, κομματιάζοντας με τα χέρια τις ρόμπες και με δαγκωματιές τα κορμιά η μια της άλλης.

Ένα μεγάλο κουβάρι από σκισμένες σάρκες και υφάσματα πρόβαλλε σαν μια παράξενη φαντασμαγορία στο βάθος, ένα αλλόκοτο γλυπτό που διαρκώς άλλαζε σχήμα. Χωρίς την καλύπτρα στο κεφάλι, τα πρόσωπά τους έμοιαζαν ανδρικά, αλλά η όραση του άντρα ήταν πια θαμπή, μπορεί να μην έβλεπε καλά.

– Φοβάμαι ότι έξω απ' το θόλο ο χρόνος μετράει αλλιώς απ' ότι εδώ! η ταρακουνημένη γυναίκα φώναζε και τον τραβούσε απ' το μανίκι. Αν σπάσει το κάλυμμα μπορεί να γίνω γριά;

Η υπομονή του άντρα έφτασε στα όριά της. Έπρεπε να τελειώνει μ' αυτό. Γέμισε τη χούφτα του με σκόνη από τους δίσκους και την πλησίασε. Αυτή έσκυψε, έχωσε το κεφάλι της εκεί κι άρχισε να ρουφάει. Κρατώντας το κε-

φάλι της χαμπλά με το άλλο χέρι, τη συμβούλευε σαν να 'κανε την προσευχή του:

— Κούρευε τα μαλλιά σου κοντά. Έτσι που τα 'χεις μακριά κι ανάκατα σου μπαίνουν ιδέες. Σταμάτα να φοράς αυτά τα ρούχα που αφήνουν τα πόδια σου γυμνά.

Ο ουρανός ήταν τώρα καλυμμένος ολόκληρος με φωσφορίζον μπλε χρώμα. Τα πλιοτρόπια στα βάζα άλλαξαν σε σεληνοτρόπια, καθώς ο ήλιος γύρισε σε σελήνη. Το φως λιγότερε κι ο τόπος γέμισε πυγολαμπίδες.

Τι είναι σε ένα όνομα;

Αριστείδης. Έτσι τον βάφτισαν στην εκκλησία (υπάρχει τέτοιος Άγιος στην Ορθοδοξία; Όσιος Πλάτων, ναι. Μπορεί και Σωκράτης. Αλλά Αριστείδης;) Ήταν το όνομα του παππού, του μπαμπά του μπαμπά του.

Κοιτιόταν και ξανακοιτιόταν στον καθρέφτη. Προσπαθούσε να καταλάβει. Ποιος ήταν τώρα; Κάτι άλλο απ' αυτό που ήταν παλιά;

Αριστείδης; Το όνομα παρέπεμπε στον Αριστείδη το Δίκαιο της αρχαίας Αθήνας, αλλά αυτό δεν είχε σχέση με τον σαρανταπεντάρη, ψηλό, αδύνατο άντρα με τα μαύρα μάτια και τα μαύρα μαλλιά που είχαν αρχίσει να αραιώνουν αλλά όχι να ασπρίζουν.

Τι ήταν αυτό που ζούσε; Ποτέ του μη σώσει και μάθει. Το πληγωμένο θηρίο ψάχνει αλαφιασμένο να ξαναβρεί την ασφάλεια της φωλιάς του, λαχταράει να γυρίσει ο χρό-

νος πίσω, να γίνουν όλα όπως πριν. Στεκόταν ακίνητος μπροστά στον καθρέφτη, μήπως και τα σπασμένα κομμάτια κολλήσουν από μόνα τους μεταξύ τους.

Η προσφώνηση «Αριστείδης» δεν κράτησε και πάρα πολύ. Έτσι τον φώναζαν στο σπίτι μόνο μέχρι να πεθάνει ο παππούς (όταν το παιδί μετακινήθηκε στο δωμάτιο του συνονόματου προγόνου του, που ήταν μεγαλύτερο, έπαψε να φέρει το όνομά του). Έγινε Άρης. Ήταν δυσύλλαβο αντί για τετρασύλλαβο και ήταν ευκολότερο στην εκφορά του λόγου των συμμαθητών του. Ο ίδιος δυσκολεύτηκε λίγο να συνηθίσει την αλλαγή, αλλά τελικά ποιο παιδάκι θα 'θελε να 'χει ένα παλιομοδίτικο όνομα που εκείνη την εποχή ταίριαζε μόνο σε γεροντοκόρους μεσήλικες με κουστούμι και γιλέκο να σκεπάζει τη μεγάλη τους κοιλιά; Διάλυση. Έτσι χαρακτήριζε ο ίδιος την κατάστασή του. Αν την αποκαλούσε αλλιώς θα έπρεπε να αναγνωρίσει την υπόσταση της καινούργιας φάσης, άρα και την ανάγκη να μετακινηθεί από τον τρόπο με τον οποίο είχε ζήσει μέχρι σήμερα. Αυτό δεν θα ήταν η καταστροφή του; Να μετακινηθεί να πάει πού; Υπάρχει κάπου αλλού παρόμοιο έξω απ' το θόλο; Έξω από τη γυάλα προστασίας;

Από τότε που έφυγε από την Ελλάδα για να κάνει τα μεταπτυχιακά του στο Λονδίνο, και μετά να εγκατασταθεί εκεί κανονικά, το όνομα Αριστείδης υπήρχε μόνο στο διαβατήριό. Η γυναίκα του τον φώναζε Άρη, τα παιδιά του μπαμπά, και κάποιοι φίλοι του του είχαν δώσει το χαϊδευτικό Αρούλης, ο μικρός Άρης. Στη δουλειά ήταν ο κύριος Στεφάνου ή Δόκτωρ Στεφάνου, ενώ ο συνεργάτης του από τη Νιγηρία, Σαμ Αουντού, τον προσφωνούσε «Κινγκ Άρις!» (Βασιλιά Άρη), είτε για να τον κολακέψει,

είτε επειδή πίστευε πως ο κάθε Έλληνας του Λονδίνου στο τέλος θα γινόταν εφοπλιστής.

Ένα ανατριχιαστικό αίσθημα τον είχε κυριεύσει από πάνω μέχρι κάτω, στο σώμα και το μυαλό. Βίωνε με τραγικό τρόπο μια απώλεια. Είχε χάσει ξαφνικά τη δουλειά του και μαζί μ' αυτήν τη θέση του στον κόσμο. Ήταν σαν να του είχαν κόψει το πόδι. Όχι ένα από τα δύο κανονικά του πόδια, αλλά ένα τρίτο, αυτό που του είχαν φυτέψει με το φόβο, αλλά και με την πειθώ, στο πατρικό του. Το τρίτο πόδι μπορεί να μην τον άφηνε να περπατήσει, όμως τον είχε κρατήσει μέχρι τώρα όρθιο δίνοντάς του την ευστάθεια ενός τρίποδου. Η απώλεια ενός άχρηστου μέλους δεν θα έπρεπε φυσιολογικά να τον τρομάζει, με τη διαφορά ότι ήταν ακριβώς αυτό το μέλος που του έδινε την αίσθηση της ισορροπίας, της ταυτότητας, τη δυνατότητα να υπάρχει χωρίς να το σκέφτεται.

Κανένα από τα ονόματα που είχε πριν δεν ταίριαζε σ' αυτό που έβλεπε στον καθρέφτη. Χωρίς δουλειά κανείς δεν θα τον αποκαλούσε με το επίθετό του. Τα γκαρσόνια ή οι ελεγκτές στα λεωφορεία δεν ενδιαφέρονται να μάθουν ποιος είσαι, εκτός κι αν δεν έχεις πληρώσει το λογαριασμό. Η γυναίκα του απέφευγε ακόμα και να τον κοιτάξει, πόσο μάλλον να του μιλήσει. Για την ώρα δεν ήταν παρά ένα πλάσμα χωρίς όνομα, ένα καινούργιο ον που είχε πια δύο πόδια αντί για τρία. Ήταν ένας Α.